

8 juni 2020

**Onderwerp: GOEDGEKEURD PROTOCOL BESCHERMING EN VEILIGHEID VOOR LEDEN,
BEZOEKERS EN MEDEWERKERS AMATEURMUZIEKVERENIGINGEN
(INSTRUMENTAAL/BLAZERS) BIJ HET HERVATTEN VAN ACTIVITEITEN/REPETITIES**

Geachte bestuurders,

Vanmiddag heeft het ministerie van Economische Zaken goedkeuring verleend aan het protocol voor het hervatten van de activiteiten voor muziekverenigingen (blazers). Dat betekent dat verenigingen vanaf vandaag activiteiten mogen hervatten, met het bijgevoegde protocol als basis. Pas in het geval van een organisatie met een eigen gebouw of ruimte de richtlijnen toe uit dit protocol. Indien een ruimte niet in eigen beheer is ga dan in overleg met de beheerder om onderstaande richtlijnen te realiseren.

Er staan enkele aanpassingen en verduidelijkingen in het definitieve protocol, die het de verenigingen makkelijker maken activiteiten te hervatten. We hebben ook een afbeelding toegevoegd waarmee de onderlinge afstand van 2 meter verduidelijkt wordt.

Bij het opstellen van het protocol zijn we gehouden aan de door de overheid gestelde kaders waarbij de opdracht was om het protocol conform beschikbare informatie uit de Duitse onderzoeken op te stellen. In samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Orkesten en met advies van o.a. de BvOI en het LKCA is het protocol opgesteld en ter controle en goedkeuring voorgelegd aan het ministerie van Economische Zaken.

De definitieve versie van het protocol (alsmede toekomstige updates) kunt u vinden op:

<https://www.knmo.nl/protocol/>

Het protocol zal tevens worden toegevoegd aan www.mijn coronaprotocol.nl

Het protocol zal een update krijgen bij wijziging van maatregelen, versoepelingen of wanneer er andere redenen zijn die aanleiding geven tot aanpassingen.

Wij snappen dat het protocol in situaties beperkingen oplegt die weer voor nieuwe uitdagingen zorgen zoals de beperking in ruimte. We hopen en verwachten dat verenigingen binnen de ruimte die er nu is op basis van het protocol samen mogelijkheden zoeken om het 'samen muziek maken' weer te hervatten.

Met vriendelijke groet,

Bart van Meijl
Voorzitter KNMO

PROTOCOL BESCHERMING EN VEILIGHEID
LEDEN, BEZOEKERS EN MEDEWERKERS AMATEURMUZIEKVERENIGINGEN
(INSTRUMENTAAL/BLAZERS)
BIJ HET HERVATTEN VAN ACTIVITEITEN/REPETITIES

Versienummer protocol

08062020

Ten geleide:

- Onderstaand protocol geldt voor de gehele sector (amateur blaasorkesten en amateur symfonieorkesten), verenigd in de Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie (KNMO), alsmede de aangesloten organisaties FASO en NOVAM.
- Het protocol is van toepassing en verplicht voor het **hervatten van activiteiten voor orkesten met blazers** naar aanleiding van het advies van het OMT en het besluit van de Rijksoverheid. Voor het hervatten van activiteiten **zonder blazers** adviseren wij het bestaande Protocol Sector Cultuureducatie en -participatie richtlijn IV Samenzang en Samenspel te hanteren.
- Het protocol voor het hervatten van de activiteiten is van toepassing op **binnenactiviteiten voor zowel personen tot 18 jaar als personen vanaf 18 jaar** (dus voor jeugd en volwassenen).
- Onderstaand protocol is specifiek gericht op de muzikale orkestactiviteiten in de **binnenruimte** met toepassing van de algemeen geldende regels op samenkomsten in openbare gebouwen c.q. culturele instellingen per 1 juni 2020. Vanaf 1 juni 2020 is er geen algemeen samscholingsverbod meer in de openbare ruimte. Buitenactiviteiten zijn dan dus ook voor volwassenen in groepen toegestaan, mits zij 1,5 meter afstand houden. Evenementen (vergunningsplichtig) zijn voornamelijk wel verboden tot 1 september 2020. Een evenement wordt omschreven als een voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak. Hieronder vallen bijvoorbeeld feesten, festivals, popconcerten en overige muziekvoorstellingen. Bij buitenrepetities of -lessen is het dan ook belangrijk om te voorkomen dat er publiek ontstaat. Meer informatie over activiteiten buiten is te vinden op www.knmo.nl
- Met onderstaand protocol wordt voldaan aan de RIVM-adviezen t.a.v. hygiëne en afstand.
- De richtlijnen opgenomen in dit protocol gelden als voorwaarde (minimale vereiste) voor het hervatten van de activiteiten en kunnen worden aangevuld met lokale wensen/behoefte. Pas in het geval van een organisatie met een eigen gebouw of ruimte de richtlijnen toe uit dit protocol. Indien een ruimte niet in eigen beheer is ga dan in overleg met de beheerder om onderstaande richtlijnen te realiseren.

- Goedkeuring door de gemeente is niet strikt noodzakelijk wanneer de richtlijnen in dit protocol onverminderd worden toegepast. Echter, wij adviseren voorafgaande aan het hervatten van de activiteiten te overleggen met de gemeente en de genomen maatregelen te bespreken.
- Het protocol is opgesteld mede op basis van de adviezen van relevante partnerorganisaties in de (amateur)muzieksector waaronder de Vereniging van Nederlandse Orkesten, het LKCA, de BvOI en Cultuurconnectie.
- Als er updates komen op deze afspraken op basis van verdere versoepelingen/maatregelen worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd. Bij updates zal een aangepast protocol beschikbaar worden gesteld voorzien van een addendum waarin de aanpassingen ten opzichte van de eerdere versie worden weergegeven. Het meest recente protocol is te herleiden op basis van de publicatiedatum van het protocol en te vinden op www.knmo.nl
- Voorwaarde voor herstart van activiteiten is dat aan onderstaande richtlijnen wordt voldaan.
- Los van hetgeen in het protocol wordt beschreven doen we een beroep op ieders 'gezond verstand' om besmettingsrisico's te voorkomen.

Als bijlage bij dit protocol hebben wij ter informatie/advies voor verenigingen bijgevoegd een document met betrekking tot de verantwoordelijkheden voor verenigingen in deze coronatijd inclusief de huidige basisregels die voor iedereen gelden. Dit document is erop gericht om informatie te verstrekken over de verdeling van verantwoordelijkheden en eventuele aansprakelijkheden.

Om de hygiëne- en afstandsmaatregelen bij repetities te garanderen heeft de branchevereniging KNMO de onderstaande protocolafspraken gemaakt:

1. Algemene instructie

Op diverse plekken in het protocol doen we een beroep op 'gezond verstand'. Iedereen kan redelijkerwijs beoordelen of een situatie tot een verhoogd risico kan leiden. Wij adviseren om bij binnenkomst van het gebouw een 'triage' toe te passen zoals die ook in andere sectoren gebruikelijk is. Vraag dus leden/bezoekers bij binnenkomst of ze klachten hebben (hoesten, verhoging, benauwdheid etc.).

- Regels hangen aan de buitenkant van de repetitieruimten/concertzaal waar wordt gerepeteerd (hierna: 'repetitieruimte') en worden binnen herhaald.
- Instructie en regels worden per mail of schriftelijk voorafgaand aan de eerste activiteit toegestuurd aan alle verenigingsleden, dirigent en verdere betrokkenen. Iedere vereniging wijst een à twee personen aan die als 'protocol-contactpersonen' optreden voor vragen etc.
- Regels voor leden, ouders van jeugdleden en medewerkers worden ook verspreid via de voor de verenigingen gebruikelijke interne communicatiesystemen (e-mail, ledendeel website).
- Heb bij het hervatten van activiteiten voor jeugd onder dit protocol extra aandacht voor begeleiding van de jeugdleden. Neem afdoende maatregelen dat wanneer ouders jeugdleden brengen/halen de 1,5 meter in acht kan worden genomen.

- Bepaal het maximum aantal aanwezigen dat tegelijkertijd in de repetitieruimte en overige ruimten aanwezig mag zijn en hanteer een procedure om dit maximum aantal aanwezigen niet te overschrijden.

De huidige voorschriften op basis van de model-noodverordening schrijven voor:

Artikel 2.1 lid 1 Verboden samenkomsten

Het is verboden om in voor publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, dan wel in besloten plaatsen niet zijnde woningen, samenkomsten van meer dan dertig personen, exclusief personeel, te laten plaatsvinden, te organiseren, te laten organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.

Dit betekent dat er in het gebouw waar de repetitie plaatsvindt maximaal 30 leden/musici aanwezig mogen zijn exclusief personeel (dirigent). Vrijwilligers die assisteren bij de repetities worden niet aangemerkt als personeel en maken dus onderdeel uit van het maximaal aantal (30) personen.

Artikel 2.1 f Multifunctionele gebouwen

1. Indien in een gebouw zoals bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, meerdere andere zelfstandige functies zijn opgenomen, is het maximum van 30 personen per gebouw niet van toepassing, onder de volgende voorwaarden:

- a. de verschillende functies zijn functioneel van elkaar gescheiden;
  - b. de verschillende functies beschikken elk over een zelfstandige ruimte binnen het gebouw;
  - c. per zelfstandige functie zijn niet meer dan 30 personen, exclusief personeel, aanwezig, tenzij deze verordening voor die functie een hoger aantal personen toestaat; en
  - d. de inrichting in het gebouw wordt zodanig georganiseerd dat bezoekersstromen zoveel mogelijk van elkaar gescheiden zijn en bezoekers van de verschillende functies steeds 1,5 meter afstand kunnen houden.
2. Dit artikel is niet van toepassing op zalencentra of -complexen.

- Zorg dat iedereen ten minste 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de repetitieruimte maar ook vóór de repetitieruimte en in de foyers / kleedruimten en verkeersruimten rond de repetitieruimte. Gebruik tape en/of linten op de repetitievloer en daarbuiten om de afstand van 1,5 meter aan te geven. De afstand tussen de musici bij het musiceren/blazen bedraagt 2 meter (zie verder in het protocol).
- Maak met toepassing van deze richtlijn tevens een plan voor het gebruik van de ruimte, looproutes bij binnenkomen en verlaten van de locatie, stallen van fietsen, gebruik van toiletten en andere logistieke zaken.
- Breng in de repetitieruimte en de aanpalende verkeersruimten waar mogelijk een 1-richtingsroutering aan, met separate in- en uitgang.
- Indien het (verenigings)gebouw zich niet optimaal leent voor looproutes/1-richtingsverkeer (smalle gangen) adviseren wij het afwenden van het hoofd bij elkaar passeren en niet onnodig veel praten in looproutes/gangen.
- Wijs een of meer protocol-verantwoordelijken aan, met de bevoegdheid leden aan te spreken en te corrigeren.
- Bespreek het protocol tijdens de eerste repetitie/bijeenkomst collectief ("op de bok, door het bestuur") met de aanwezigen en stel hen in staat vragen te stellen.

Zorg ervoor dat de personen die de eerste bijeenkomst hebben gemist diezelfde instructie krijgen, alsmede diezelfde ruimte tot het stellen van vragen.

- De eerste weken zal het zeker wennen zijn, herhaal dus die eerste weken de kern van het protocol bij aanvang van de repetities. Blijf dit doen zolang het passend wordt geacht of begin hier wederom mee zodra de aandacht verslapt.
- Handhaaf de regels in en om de repetitieruimte.
- Geef leden en medewerkers de instructie dat zij elkaar moeten aanspreken op ongewenst gedrag en bij overtreding van de hygiëne- en afstandsregels.
- Draag zorg voor instructies bij binnenkomst, pauzes en bij het verlaten van de repetitie-/concertlocatie. Zorg voor looproutes in het gebouw waarbij de 1,5 meter afstand tot elkaar kan worden gewaarborgd.

2. Hygiëne instructie:

Algemeen: Op diverse plekken in het protocol wordt gesproken over het reinigen van oppervlakten, instrumenten etc. Wij adviseren geen alcoholhoudende middelen te gebruiken. Maak een oppervlakte schoon met een sopje of een geïmpregneerd doekje of (b.v. voor je instrument) microvezeldoekje.

- Stel desinfecterende gel met instructie beschikbaar bij binnenkomst van het gebouw.
- Was je handen zowel voor de repetitie als na de repetitie bij thuiskomst.
- Eet niet tijdens de repetities.
- Plaats kuschermen bij b.v. de bar en andere plaatsen waar het houden van afstand niet altijd realiseerbaar is, of vraag de beheerder van het gebouw dit te doen.
- Stel in alle toiletruimtes desinfecterende gel en desinfecterende doekjes (voor deurknoppen, etc.) met instructie beschikbaar (of laat de beheerder van het gebouw dit doen). Handdoeken worden in het toilet niet gebruikt, gebruik in het toilet papieren wegwerphanddoekjes. Het toilet wordt doorgespoeld met gesloten deksel en we ontraden het gebruik van urinoirs.
- Zorg dat iedereen zijn/haar betreffende instrumentarium voorafgaand aan de repetitie gedesinfecteerd heeft. Je kunt voor je instrument gebruik maken van een microvezeldoekje.
- Maak een beperkt aantal personen verantwoordelijk voor het speelklaar maken van de repetitieruimte (zoals stoelen klaarzetten). Deze personen werken hygiënisch (handen wassen e.d.). Zorg dat de repetitieruimte ruim op tijd is voorbereid op de komst van de leden. De leden kunnen pas tot de repetitieruimte toegelaten worden als de ruimte en orkestopstelling 'speelklaar' zijn. Spreek met elkaar af dat leden niet veel te ruim voor aanvang van de repetitie aanwezig zijn.
- Voor ieder lid is per orkestactiviteit een vaste stoel en een vaste lessenaar plus eventuele specifieke persoonsgebonden hulpmiddelen beschikbaar, die tijdens de repetitie niet onderling kunnen worden uitgeruild (dempers etc.). Lessenaars die door leden zelf worden meegenomen naar de repetitie dienen voor gebruik gereinigd te worden.

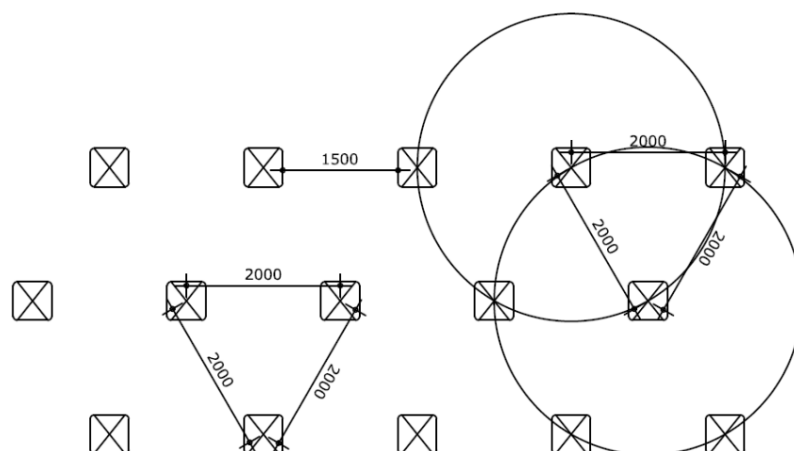
- Stoelen, lessenaars en andere hulpmiddelen die reeds in de repetitieruimte aanwezig zijn en daar ook achterblijven na de repetitie worden voorafgaand aan en na afloop van iedere activiteit gereinigd door degene die gebruik heeft gemaakt van dit materiaal (dus ieder lid reinigt voor en na de repetitie zijn eigen 'plek').
- Iedere musicus/lid werkt alleen met zijn eigen instrument c.q. het aan hem/haar beschikbaar gestelde instrumentarium.
- Bij instrumentarium/hulpmiddelen die worden ingeleend (bijvoorbeeld een orkestvleugel) of noodzakelijk binnen een groep moeten worden gedeeld (slagwerk) wordt het instrumentarium voorafgaand en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd. Reiniging wordt gedaan door de leden die het instrumentarium/hulpmiddelen gebruiken.
- Instrumentarium dat wordt klaargezet voor repetitie voor gebruik door musici (bijvoorbeeld: stoelen, lessenaars, slagwerk) wordt uitsluitend met handschoenen aangeraakt. Ook dit instrumentarium wordt voorafgaand aan en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd.
- Instrumentarium en/of hulpmiddel dat te zwaar/groot is om door één persoon te worden verplaatst, mag alleen worden verplaatst of opgeborgen door zogenaamde 'tilkoppels'. Dit zijn vaste koppels vrijwilligers/leden die al het noodzakelijke til- en verplaatswerk verrichten. Zij worden ten aanzien van ziekmeldingen of lichte gezondheidsklachten van henzelf of in hun thuissituatie behandeld als 'één persoon' (dus: bij gezondheidsklachten van de een, zal ook de koppelgenoot automatisch als 'met gezondheidsklachten' worden aangemerkt).
- Alle activiteiten ten behoeve van de voorbereiding van muziek materiaal (vergaren, binden, betekenen etc.) worden verricht met handschoenen aan. Indien er nieuwe muziek voor een repetitie beschikbaar wordt gesteld ontvangt ieder lid een persoonlijke set voorbereid muziek materiaal. Muziek materiaal wordt uitgedeeld met handschoenen aan of wordt vooraf persoonlijk toegestuurd.
- Bovenstaande is niet van toepassing bij digitale verspreiding en toepassing van bladmuziek. De KNMO wijst echter wel op de regelgeving van de FEMU omtrent het digitaal beheer van bladmuziek.
- Neem ook voor alle andere ruimtes zoals inspeelruimtes eventuele voorzorgsmaatregelen in acht.
- Zolang het nog niet is toegestaan om de kantine te openen in het (verenigings)gebouw nemen leden hun eigen consumptie mee en dragen tevens zorg dat na de repetities afval (beker, flesje) weer mee naar huis wordt genomen.
- Bij de positie van de dirigent ten opzichte van het orkest dient rekening te worden gehouden met afdoende afstand (2 meter) ten opzichte van de meest nabije musicus/lid. Ondanks dat het niet verplicht is bevelen we het plaatsen van 'spatschermen' aan tussen dirigent en leden/musici met name in situaties dat de dirigent over een grotere afstand moet spreken met het risico op druppels. Dit is een aanbeveling die de dirigent en de vereniging in onderling overleg kunnen overnemen.

- We adviseren verenigingen om voorafgaand aan het hervatten van de activiteiten in goed overleg te gaan met hun dirigent/instructeur en eventuele wederzijdse onzekerheden bij het hervatten van de activiteiten samen te bespreken. Er moet sprake zijn van een wederzijdse overeenstemming om de activiteiten te hervatten.
- Zorg dat bij binnenkomst en het verlaten van de repetitieruimte de 1,50 m onderlinge afstand kan worden bewaard.

Bij het bepalen van de afstanden tussen blazers en niet-blazers zijn wij gehouden aan het advies van het Outbreak Management Team en het daaruit voortvloeiende besluit van het ministerie van VWS. Ondanks het feit dat er internationaal afwijkende normen worden toegepast dienen wij bij het bepalen van de afstand te voldoen aan de door de overheid gehanteerde richtlijn.

- Bij de orkestopstelling voor blazers wordt rekening gehouden met een vrije ruimte van 2 meter rond het midden van iedere stoel. Voor niet-blazers wordt rekening gehouden met een vrije ruimte van 1,5 meter rond het midden van iedere stoel. Wij volgen hiermee de richtlijnen van Charité in Berlijn d.d. 7 mei 2020, het onderzoek Freiburg (zie <https://www.mh-freiburg.de/fileadmin/Downloads/Allgemeines/RisikoabschaetzungCoronaMusikSpahnRichter19.5.2020.pdf>) en de richtlijnen van de Zwitserse theaters/ zalen/ orkesten d.d. 21 mei 2020.
- Leden/musici uit hetzelfde gezin/familie zijn uitgezonderd van de 2-meter/1,5 meter regel.
- De afstanden (2 meter/1,5) meter hebben betrekking op de afstanden tussen personen (musici/leden) en niet tot de afstand van de muur van de repetitieruimte.
- Voor het bepalen van de afstand van 2 meter tussen blazers (1,5 meter niet blazers) gaat het om een cirkel van 2 meter (blazers) rond de stoel waarbij er overlap is van 'cirkels'.

Voor de duidelijkheid onderstaande voorbeeld:

- Voor de opvang van condens vocht uit blaasinstrumenten gebruikt iedere bespeler van een blaasinstrument bij zijn lessenaar een vocht opnemende doek. Instrumenten worden ontdaan van condens vocht boven deze handdoekjes (lekken / uitblazen etc.). De oppervlakte waar condens vocht terecht komt wordt door de bespeler zelf schoongemaakt. De vocht opnemende doek wordt vervolgens door de bespeler van het instrument zelf mee naar huis genomen en gereinigd.

‘Uitblazen’ geschiedt met zo min mogelijk adem- of luchtdruk zodat geen ‘sproei-effect’ ontstaat. In principe doet zoveel mogelijk de zwaartekracht het werk met kleine ‘schudbewegingen’.

3. Gedragsinstructie voor leden, bezoekers

- Houd je aan de instructies van de Rijksoverheid. De actuele instructies zijn steeds te vinden op www.rijksoverheid.nl/coronavirus.
- De kern van die instructies van de Rijksoverheid is op het moment van schrijven van het protocol:
  - algemeen:
    - houd 1,5 meter afstand;
    - schud geen handen;
    - was de handen regelmatig met zeep of alcohol;
    - hoest en nies in de elleboog;
    - gebruik papieren zakdoekjes.
  - blijf thuis als:
    - je zelf een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging; of
    - iemand in jouw huis koorts en/of benauwdheidsklachten heeft.
- Deel je instrumenten/materiaal/muziek niet met anderen;
- Wees aardig en respectvol voor elkaar, we moeten allemaal wennen aan deze nieuwe situatie. Geef elkaar ruimte om te wennen.
- Indien je je onveilig of onzeker voelt, bespreek dit dan met het bestuur.

4. Maximaal aantal personen / luchtcirculatie

- Repetitielocaties (niet in eigen beheer) bepalen het maximaal aantal aanwezigen dat tegelijkertijd in de repetitieruimte/verkeersruimte/foyer aanwezig mag zijn.
- Om de toegang te reguleren hanteer een systeem van gespreide binnenkomst van de repetitiefaciliteit.
- Frisse lucht in de repetitieruimte is van groot belang. De toevoer van frisse lucht is voor elke repetitieruimte verschillend. Gezond verstand is en blijft hier belangrijk. Een gesloten repetitieruimte zonder ramen/deuren die direct toegang geven tot buitenlucht waarmee de ruimte voorzien kan worden van verse lucht behoeft meer aanpassingen dan een repetitieruimte met veel ramen/deuren die direct mogelijkheden geven om middels buitenlucht de ruimte te voorzien van frisse lucht. De mate van luchtverversing in een ruimte is afhankelijk van o.a. de omvang van de ruimte in verhouding tot het aantal aanwezigen in de ruimte. Zorg dat voor en na de repetitie de ruimte maximaal gezuiverd wordt met buitenlucht, ook in de pauze is het zuiveren van lucht noodzakelijk.

Praktische oplossingen om de luchtverversing te optimaliseren kunnen o.a. zijn door in de raam/deuropening naar buiten een ventilator te plaatsen die voor/na (of tijdens als dat mogelijk is) de repetitie de ruimte maximaal voorziet van frisse buitenlucht - als voorbeeld kunt u een industriële ventilator inzetten hiervoor: <https://www.ventilators.nl/c/industriële-ventilator?filter=66520>. Tevens kan overwogen worden om meerdere korte pauzes in te lassen waarbij de ruimte geventileerd wordt. In veel gevallen zorgt een airconditioning niet voor luchtverversing, laat een aanwezige airconditioning dus uit!

Bijlage protocol KNMO

Verantwoordelijkheden in corona-tijd

Welke verantwoordelijkheden heeft (het bestuur van) de vereniging als er weer activiteiten mogelijk zijn? In dit document geven we handvatten hoe u op een verantwoorde wijze aan de slag kan gaan als dat weer is toegestaan. We merken op dat onderstaande adviezen niet bindend zijn en er geen rechten aan ontleend kunnen worden.

Uitgangspunten:

- De Rijksoverheid bepaalt welke maatregelen er gelden. Iedereen wordt geacht deze maatregelen te kennen. Stel je voortdurend op de hoogte van de aanwijzingen en mededelingen van de Rijksoverheid of andere bevoegde instanties en volg deze op.
- Stel je gemeente op de hoogte van de activiteiten die je zult oppakken.
- De door de Rijksoverheid opgestelde basisregels gelden onverkort.

Algemene adviezen:

- Volg de richtlijnen die zijn opgesteld door de branche in het Protocol Sector Cultuureducatie- en participatie: (<https://www.cultuurconnectie.nl/actueel/nieuws/covid-19-pandemie/branchespecifiek/protocol>) en het KNMO model-protocol voor het hervatten van activiteiten voor blazers (meest recente versie via www.knmo.nl)
- Stel regels op die vanaf de start van de activiteiten zullen gelden.
- Pas de regels indien nodig aan.
- Ga niet aan de slag als het niet verantwoord is en stop met activiteiten als er gevaar voor de gezondheid dreigt. Bij twijfel geldt: niet doen.
- Wijs iedereen op zijn eigen verantwoordelijkheid om verspreiding van het virus zoveel als mogelijk te voorkomen.
- Indien er vragen zijn, neem dan contact op met de brancheorganisatie of informeer eens bij een vereniging in de buurt hoe zij het aanpakken.

Verdeling verantwoordelijkheden over betrokken partijen:

- Stel aan de hand van het Protocol Sector Cultuureducatie- en participatie / KNMO model protocol blazers vast welke maatregelen er getroffen dienen te worden om met de activiteiten (repetities, lessen enz.) te kunnen starten.
- Stel vast welke partijen er bij het treffen van de maatregelen betrokken zijn en ga met deze partijen in overleg.
- Bespreek met elkaar wie welke maatregel(en) op zich neemt en leg deze verdeling van de maatregelen vast.
- Evalueer regelmatig de gemaakte afspraken en pas deze waar nodig aan.

Verantwoordelijkheid richting de leden

- Gebruik de poster om de basisregels steeds onder de aandacht te brengen (zie bijlage).
- Stel je leden op de hoogte van de regels die er in de komende tijd zullen gelden. Vergewis je er van dat de leden deze regels hebben doorgenomen en informeer of er nog vragen zijn.
- Stel (conform protocol) iemand aan die toeziet op naleving van alle voorwaarden, en aanspreekpunt is voor de gebouweigenaar, de overheid, koor-/orkestleden, en andere betrokkenen.
- Informeer de leden over de persoon die toeziet op naleving van alle voorwaarden en licht zijn functie toe.

Verantwoordelijkheid richting de leerlingen die via de vereniging lessen volgen en hun docenten

- Gebruik de poster om de basisregels steeds onder de aandacht te brengen (zie bijlage).
- Stel aan de hand van het protocol, waarin richtlijnen voor 1-op-1 lessen en groepslessen zijn opgenomen, regels op.
- Stel de leerlingen, hun ouders en docenten op de hoogte van deze regels en informeer of er nog vragen zijn.
- Wijs de docent op zijn/ haar taken en informeer regelmatig of het goed gaat.

Tot slot:

Om duidelijk te hebben wie welke taak op zich neemt en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor die taak draagt, is het belangrijk om goede afspraken te maken over wie wat doet en deze afspraken vervolgens vast te leggen (zie ook 'verdeling verantwoordelijkheden over betrokken partijen). Door op deze manier samen te werken, voorkom je dat er zaken dubbel gebeuren of zelfs niet gebeuren.

Wellicht dat u zich zorgen maakt over een eventuele aansprakelijkheid in het geval leden, docenten en/ of leerlingen het coronavirus krijgen. Het is niet mogelijk om in algemene zin aan te geven wanneer de vereniging wel of niet aansprakelijk zou zijn. Dat hangt van alle omstandigheden van het geval af (zoals de rechtsverhoudingen, de overeenkomsten, de feitelijke situatie enz.).

Het is daarbij ook de vraag of vastgesteld zou kunnen worden dat het virus tijdens uw activiteit(en) is verspreid en deze verspreiding is veroorzaakt door het niet naleven van voorgeschreven maatregelen.

Als er al zou worden vastgesteld dat de vereniging onjuist heeft gehandeld (in juridische zin: tekortgeschoten, dan wel onrechtmatig gehandeld) is het bestuur aansprakelijk als er sprake is van een onbehoorlijke taakvervulling. Daarvan is sprake als geen redelijk denkend bestuur – onder dezelfde omstandigheden – zo gehandeld zou hebben. Een bestuurder kan persoonlijk aansprakelijk zijn als hem een ernstig verwijt kan worden gemaakt. Hiervan is niet snel sprake; de lat voor het met succes aansprakelijk kunnen stellen van een bestuurder ligt erg hoog.

Indien u de maatregelen in het protocol treft, deze maatregelen naleeft en uw leden, docenten en leerlingen op de maatregelen heeft gewezen, heeft u naar onze mening uw verantwoordelijkheid genomen en lijkt ons een aansprakelijkheid niet mogelijk.

Basisregels voor iedereen

Alleen wanneer iedereen zich aan de maatregelen houdt,
zetten we samen een stap vooruit.

Heb je klachten?

Blijf thuis.

Laat je testen.

vanaf 1 juni

Ben je ook benauwd en/of heb je koorts? Dan moeten alle huisgenoten thuisblijven.

Werk zoveel mogelijk thuis.

Houd 1,5 meter afstand.

Vermijd drukte.

Was vaak je handen.

Schud geen handen.

Hoest en nies in je elleboog.

Gebruik papieren zakdoekjes.

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Voor meer informatie:
rijksoverheid.nl/coronavirus
of bel 0800-1351